

Skyltprogram

VI HAR FÅTT STÖD AV

Länsstyrelsen
Norrbotten

**TILLVÄXT
VERKET**

INNEHÅLL

<u>NULÄGE OCH MÅL</u>	<u>3</u>
<u>INSPIRATION</u>	<u>4</u>
<u>KONCEPT SKYLTPROGRAM</u>	<u>9</u>
<u>KONSTRUKTION STÅLRAM</u>	<u>11</u>
<u>KONSTRUKTION TRÄRAM</u>	<u>12</u>
<u>MATERIAL- OCH FÄRGALTERNATIV</u>	<u>13</u>
<u>MATERIAL OCH FÄRGER</u>	<u>15</u>
<u>SKYLTFAMILJEN I STÅL</u>	<u>17</u>
<u>SKYLTFAMILJEN I TRÄ</u>	<u>19</u>
<u>EXEMPEL PÅ SKYLTPLACERING</u>	<u>21</u>
<u>GRAFISKT ELEMENT</u>	<u>23</u>
<u>PIKTOGRAM</u>	<u>25</u>
<u>TYPOGRAFI</u>	<u>26</u>
<u>EXEMPEL I MILJÖ</u>	<u>27</u>
<u>KONCEPTSKISSER</u>	<u>41</u>

ANSATS SKYLTPROGRAM

Skyltprogrammet ska ge en visuellt sammanhållen vägledning och information till boende och besökare i kommunen och samtidigt stärka kommunens identitet. Skyltprogrammet ska dessutom fungera som hjälpmedel för kommunen och dess underleverantörer vid val av material, färg och placering av olika typer av skyltar.

Hårda väderförhållanden, stora snömängder samt snöröjningsfordon tas hänsyn till i utformningen av skyltarna. Möjlighet till belysning och ett kontrastrikt färgschema är också en viktig del i designen i och med att Kiruna är mörkt en stor del av året.

Tydlig grafik och bildspråk på skyltarna underlättar orientering och kommunikation i kommunen. En samling piktogram tas också fram till skyltprogrammet.

Skyltprogrammet för Kiruna tas fram under 2015 av LundbergDesign.

NULÄGE OCH MÅL

NULÄGE

Kiruna kommun, som är Sveriges till ytan största kommun, kännetecknas av sin gruvdrift och besöksnäring, men har även en identitet som Sveriges rymdstad. Här finns ESRANGE, Sveriges enda rymdraketbas. Kiruna står inför stora förändringar i och med flytten av staden som orsakas av järnmalmsgruvans expansion. Befintliga funktioner ska avvecklas, samtidigt som en ny stad byggs upp.

Kommunen är också känd för sin vackra vildmark, den samiska kulturen och rennäringen. Kommunen är mångkulturell och här talas förutom svenska, minoritetsspråken finska, meänkieli / lannankieli och nordsamiska. Kiruna är också en växande turistdestination som lockar besökare från hela världen.

SKYLTNING

Idag är skyltningen i hela kommunen näst intill obefintlig, framförallt på andra språk än svenska. Detta skapar problem för både boende och besökare att hitta viktiga samhällsfunktioner och sevärdheter. Behovet av ett sammanhållande och övergripande skyltsystem är stort från både kommun och besöksnäringen.

BAKGRUND

Turismorganisationen Kiruna Lapland Ekonomisk Förening har genom projektet "Hållbar destinationsutveckling" beviljats medel av Tillväxtverket för destinationsutveckling. Projektet är ett regeringsuppdrag som syftar till att stärka och utveckla hållbara turistdestinationer som är internationellt konkurrenskraftiga. Kiruna har valts ut tillsammans med fyra andra svenska destinationer, som har gemensamt att de anses ha stor

potential att utvecklas till destinationer av världsklass. Projektet handlar om att stärka kommunens attraktion och tillgänglighet, där skyltning är en viktig del.

Kiruna har årligen cirka 540 000 kommersiella gästnätter, där internationella besökare står för 30 procent. Det är en tydlig trend att de internationella marknaderna ökar mest. Kiruna marknadsförs internationellt under varumärket "Kiruna in Swedish Lapland" av Kiruna Lapland på uppdrag av Kiruna kommun. Kiruna Lapland arbetar för samverkan i regionen genom aktivt engagemang i turismorganisationen Swedish Lapland Visitors Board. I skyltprogrammet tas i beaktande den tydliga ökningen av internationella besökare och valet att marknadsföra regionen på internationell marknad under varumärket Swedish Lapland.

MÅL

Skyltprogrammet bör samspela med den spännande bebyggelsen av det nya Kiruna samtidigt som den återkopplar till platsens historia. Det är också viktigt att anpassa skyltprogrammet efter lokalbefolkningens samt nationella och internationella besökares behov.

Vi har utgått från den grafiska manualen som antogs 2012 av Kiruna kommun för att kommunikationen ska bli enhetlig och kännas "Kiruna".

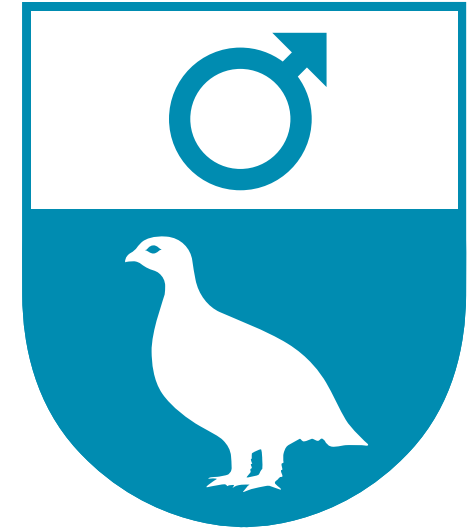

INSPIRATION

KIRUNA GRAFISK IDENTET

Skyllsystemet är en förlängning på Kirunas nuvarande grafiska identitet. Typsnittet Museo är en stark identitetsbärare och passar bra för tydliga skyltar i offentlig miljö. Färgerna i den grafiska manualen har vi inspirerats av i skyltsystemet.

Den grafiska symbolen av en ripa är en viktig del av manualen. Vårt mål är att integrera ripan i skyltsystemets grafik.

Aa

INSPIRATION

KIRUNAS INDUSTRIELLA KÄNSLA

Skyltsystemet är inspirerat av Kirunas industriella historia. I skyltsystemet symboliseras denna med konstruktion av järnbalkar och ett robust uttryck.

KIRUNAS URBANA/VILDA SIDOR - SUBARKTISKT KLIMAT

Skyllsystemet är anpassat för Kirunas väderförhållanden. Stora utrymmen och stora snö mängder på vintrarna ger storskaliga skyltar. Material och uttryck både den urbana och vilda miljön i Kiruna i är en viktig inspirationskälla.

Överst till vänster: White arkitekter och Ghilardi Hellsten arkitekter; Överst mitten: Kiruna Kommun; Överst till höger: Tomas Utsi; Nederst till vänster: White Arkitekter; Nederst i mitten: LundbergDesign; Nederst till höger: Kiruna Kommun Pressbild

INSPIRATION

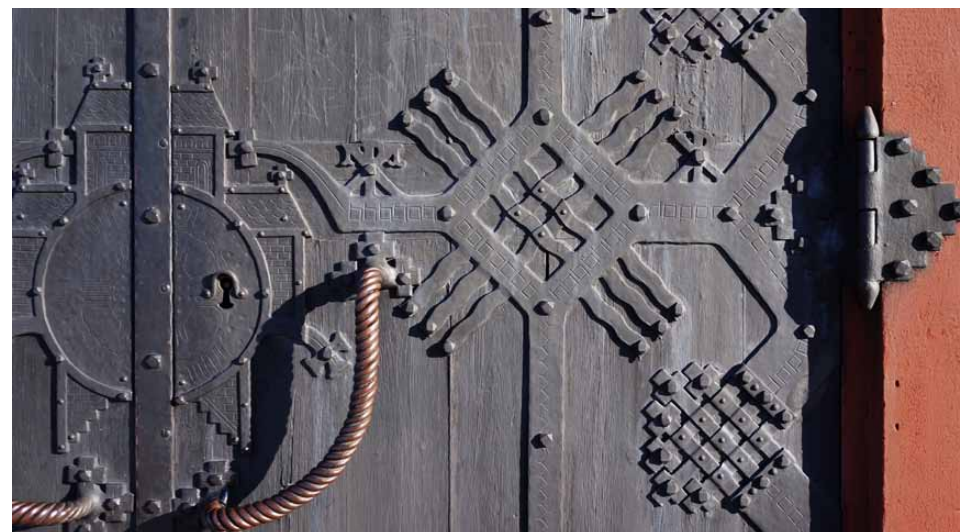
KIRUNA GEOMETRISKA FORMER OCH MATERIALMÖTEN

Designen av skyltsystemet är inspirerad av formspråket som genomsyrar Kiruna. De geometriska formerna från både det gamla och det nya stadshusets arkitektur är en stor inspirationskälla. Även klockornets industriella formspråk är betydande.

KIRUNA MATERIAL

Materialen i skyltsystemets konstruktion är inspirerade av Kirunas nuvarande och framtida arkitektur. Stål och guld från klocktornet och det svarta träet och guldfärgen från detaljerna på kyrkan. Båda dessa byggnader är viktiga delar i Kirunas identitet.

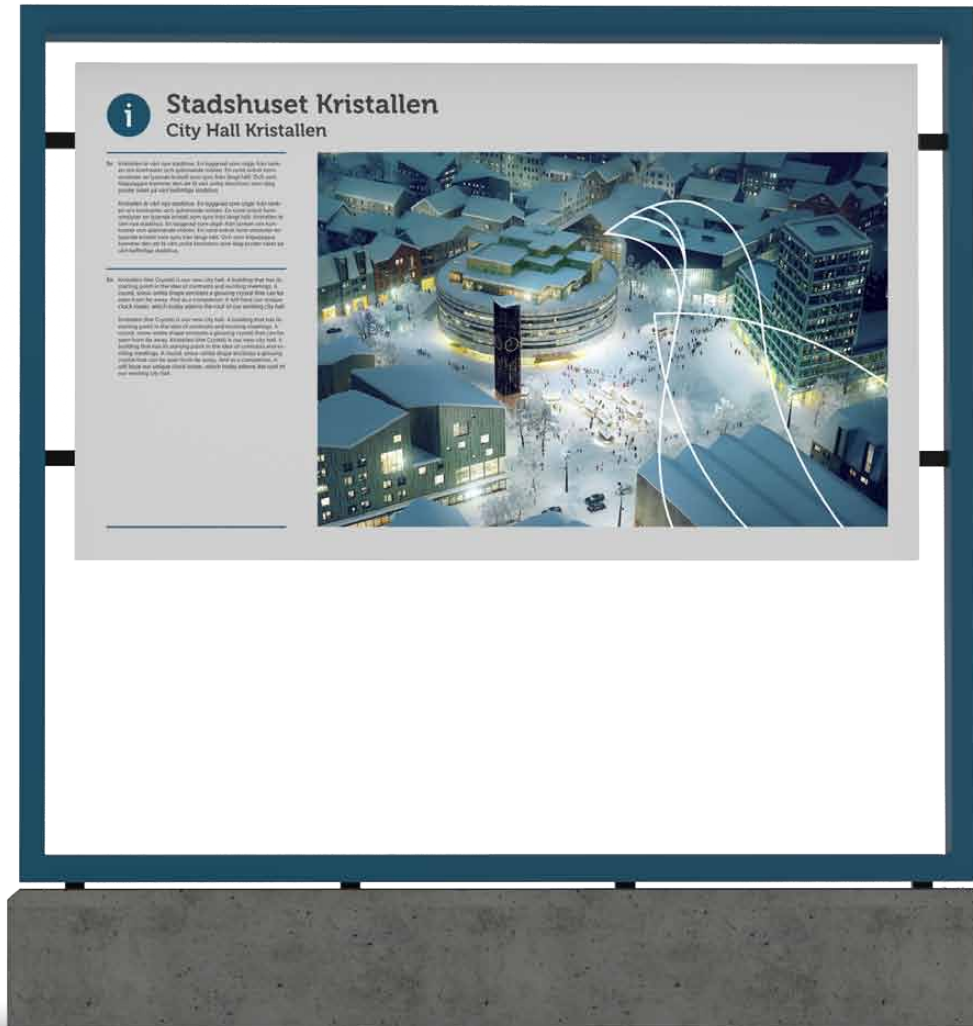

Överst till vänster: Maik Meid/ Kiruna Skandinavien 2009/Creative Commons License/ <http://creativecommons.org/licenses/by/2.0/>; Överst i mitten: Kiruna Kommun; Överst till höger: LKAB press bild; Nederst till vänster och höger: LundbergDesign

KONCEPT SKYLTPROGRAM

Konceptet bygger på en robust "ram" i stålprofiler (eller trä). En distans mellan den tunnare skyltytan och ramen skapar en lätt och luftig känsla som lättar upp skyltens tyngd och maskulinitet. För att ramen ska lyftas från marken och framhävas, vilar den på en bas av betong som också blir en fin kontrast till järnprofilerna eller träet.

Den starka kopplingen till järnindustrin i Kiruna lyfts fram i skyltarnas utformning för att visa kommunens historia samt stärka destinationens identitet.

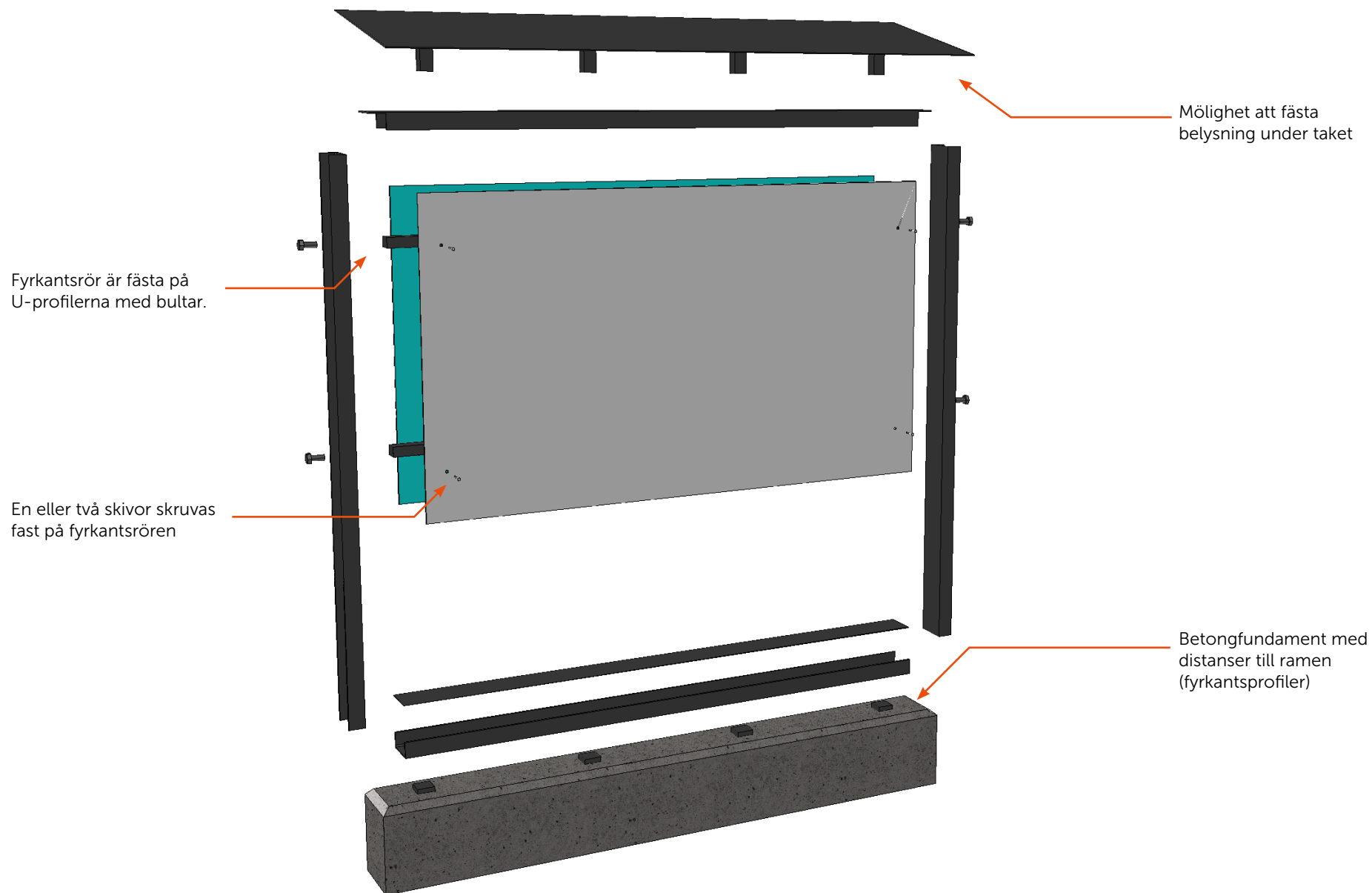

U-balken är vänd utåt på sidorna för att mer uppmärksamma det industriella uttrycket. Skylytan består av plåtar med en ram av fyrkantsrör som fästs i balkarna. Luftutrymmet som ger karaktär åt skylten kommer både upptill och på sidorna av skylten, och ger då skylytan ett "svävande" uttryck.

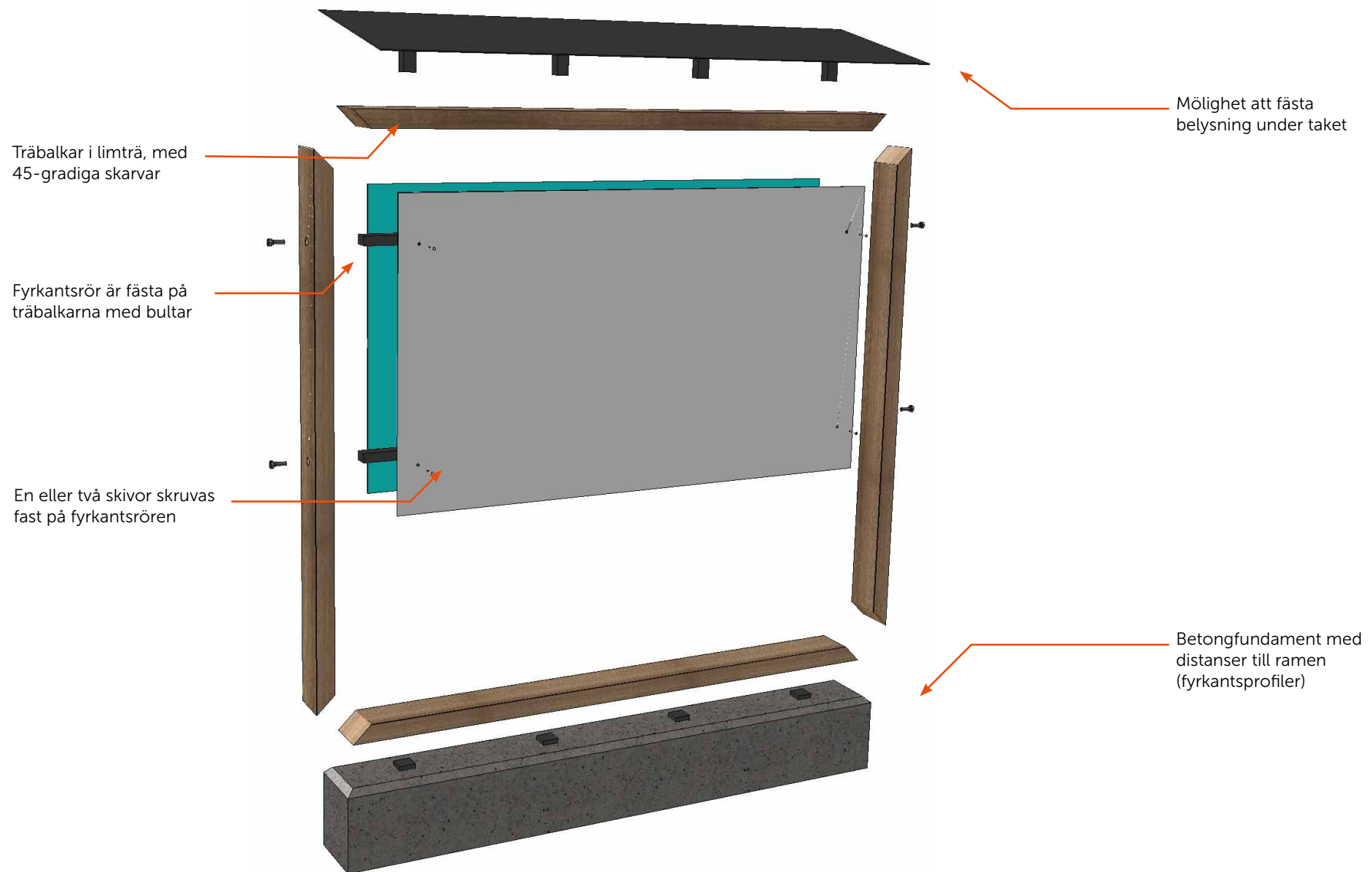
Höjden på själva skylytan är anpassad för kraftiga snömängder. En plåt under den översta plåt- eller träbalken i ramen skyddar skylytan mot dropp från regn eller snö. Konceptet kan också göras i träutförande. För stabilitet och hållbarhet föreslås limträ trävarianten.

KONSTRUKTION STÅLRAM

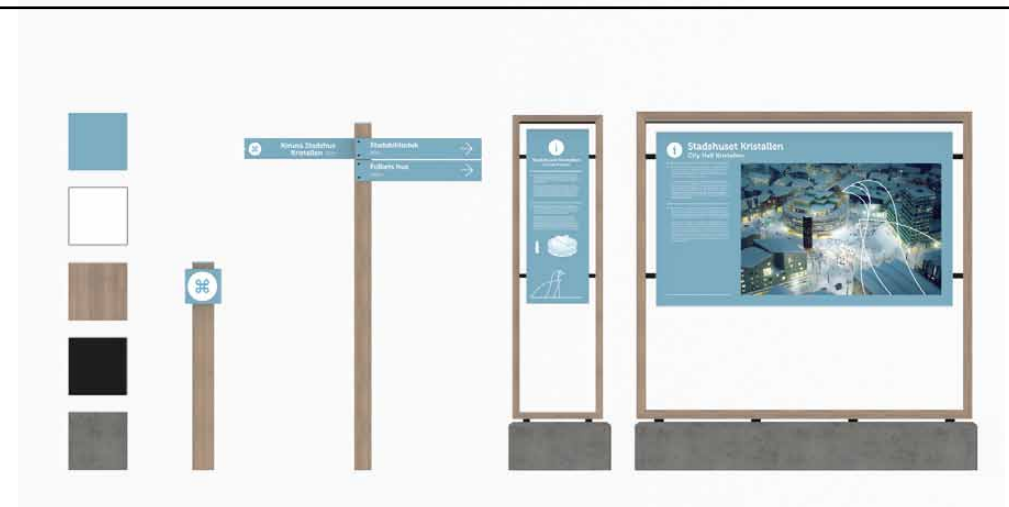
KONSTRUKTION TRÄRAM

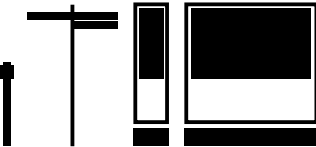

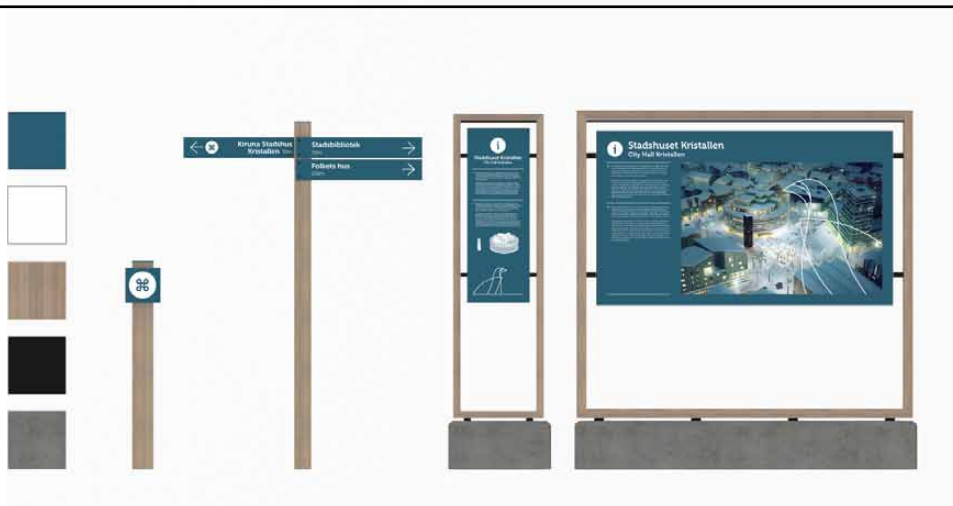
MATERIAL OCH FÄRGER ALTERNATIV

Skytmanualen består av nedanstående familj av skyltar med olika färg- och materialkombinationer. Det är den närmaste omgivningen som styr val av material och färgutförande. Det som styr är till exempel närliggande byggnad, men det är viktigt att alla skyltar inom samma område har samma utseende. Detta bör koordineras från kommunen.

För välkomstskyltar och hänvisningsskyltar som ses från bilvägar kan reflekterande material i texten användas. Detta för att öka synligheten, då belysning saknas. Här föreslår vi att man använder vit reflekterande film mot färgad bakgrund för bästa effekt.

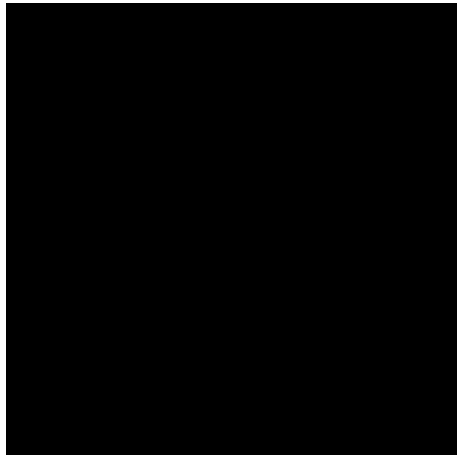
- Bakgrundsfärg —
 - Accentfärg —
 - Ram —
 - Fästen —
 - Botten —
-

MATERIAL OCH FÄRGER

Materialalternativen för skyltramarna är stål lackat i olika färger eller limträ. Fundamenten till flera av skyltalternativen består av betong. Själva skylten kan ha tre olika bakgrundsfärger.

Ramar

Svartlackat stål

Lackat stål i blått
CMYK: 90/60/40/25 PANTONE: 7477 C

Lackat stål i rött
CMYK: 35/85/100/55 PANTONE: 1817 C

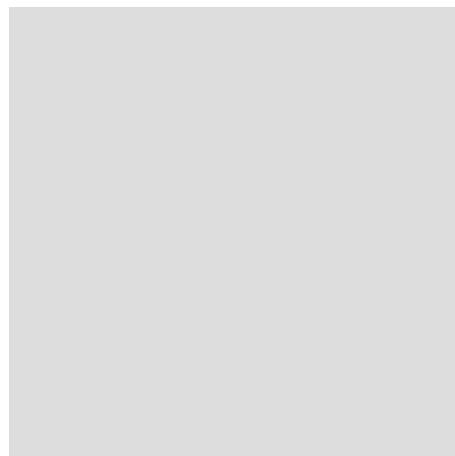
Limträ behandlat för att behålla naturlig färg.

Betongfundament

Gjuten betong.

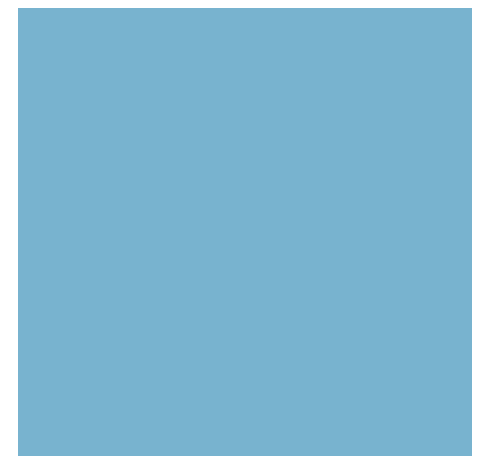
Bakgrundsfärg skivor

CMYK: 4/2/4/8 PANTONE: Cool Gray 1C

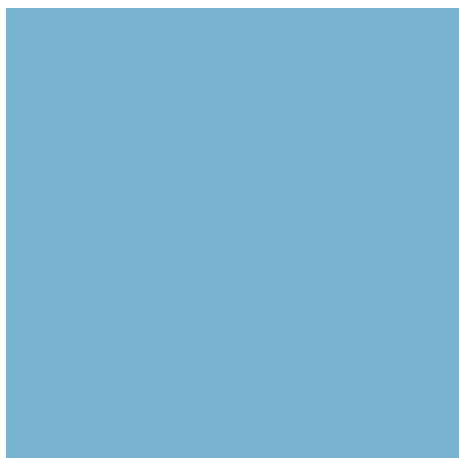
CMYK: 90/60/40/25 PANTONE: 7477 C

CMYK: 50/5/5/15 PANTONE: 7458 C

Den vita och svarta texten kan göras i reflekterande material för skyltar som placeras vid sidan av vägen. På detta sätt blir de läsbara för trafikanter även om belysning saknas.

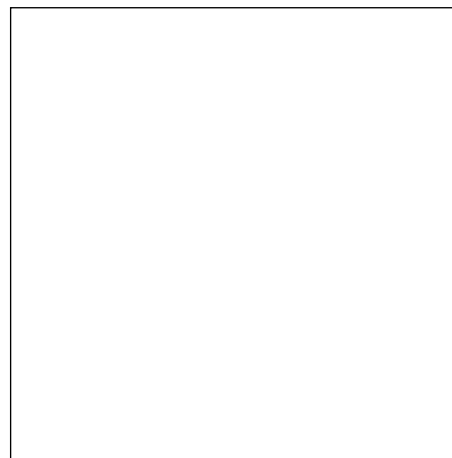
Färg text och grafik

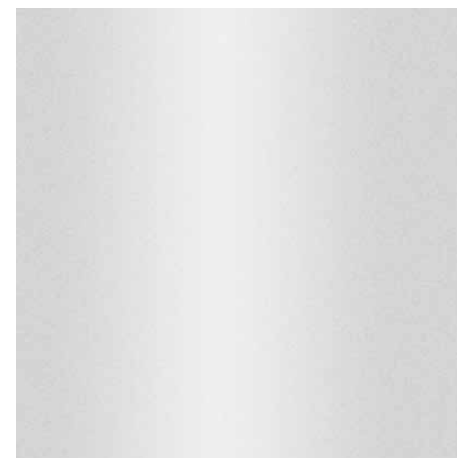
CMYK: 50/5/5/15 PANTONE: 7458 C

Guldfärg

CMYK: 0/0/0/0

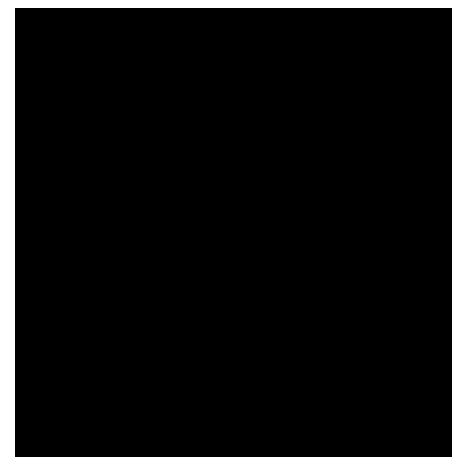
Reflekterande vit

CMYK: 90/60/40/25 PANTONE: 7477 C

CMYK: 35/85/100/55 PANTONE: 1817 C

CMYK: 0/0/0/100 PANTONE: Black C

SKYLTFAMILJEN I STÅL

Nedan visas skyltmanualens olika skyltar i stålkonstruktion. Grundmått som yttermått och skyltytmått anges samt förslag på placering. Vissa av skyltarna kan ändra bredden utifrån textinnehåll, som infartsskyltar och fasadskyltar.

Informationsskylt extra stor med tak

Yttermått: b 4414 h 2630
(med tak h 2855)
Skiltyta: b 4000 h 1260

Skytplacering: trafikplatser, parkeringar etc

Informationsskylt stor med tak

Yttermått: b 3005 h 2600
(med tak h 2840)
Skiltyta: b 2635 h 1260

Skytplacering: trafikplatser, parkeringar etc

Informationsskylt medelstor

Yttermått: b 2510 h 2595
Skiltyta: b 2140 h 1260

Skytplacering: offentlig plats, så som parker, idrottsplatser, järnvägsstationen etc

Informationsskylt liten / markör

Yttermått: b 750 h 2580
Skiltyta: b 450 h 1260

Skytplacering: sevärdhet

Hänvisningsskylt

Yttermått: b 1105 h 2580
Skiltyta: b 800 h 150

Skytplacering: gångstråk med många vägval

Hänvisningsskylt stolpe

Yttermått: b 60 h 2500
Skiltyta: b 855 h 150

Skytplacering: gång- och eller cykelstråk samt skoterled

Markör

Yttermått: b 150 h 1500
Skiltyta: b 250 h 250

Skytplacering: markerar t ex kulturminne eller skidspår

Välkomstskylt

Yttermått: b 2645 h:6300
 Skyttyta: b 2225 h 4450

Skytlplacering:
 entré tätort / kommun

Entréskylt fasad på vägg

Yttermått: b 950 h 530
 Skyttyta: b 1050 h 400

Skytlplacering: offentlig verksamhet

Entréskylt fasad utstickande

Yttermått: b 950 h 530
 Skyttyta: b 1050 h 400

Skytlplacering: offentlig verksamhet

Entréskylt fristående bokstäver

Versalhöjd 330
 Kan justeras beroende på byggnad/yta

Skytlplacering: offentlig verksamhet

Hänvisningsskylt / Infartsskylt

Yttermått: b 2240 h 2615
 Skyttyta: b 1900 h 650

Skytlplacering: större vägkorsning/avfarter

Entréskylt fristående

Yttermått: b 2240 h 2035
 Skyttyta: b 1900 h 650

Skytlplacering: offentlig verksamhet

SKYLTFAMILJEN I TRÄ

Nedan visas skyltmanualens olika skyltar i träkonstruktion. Grundmått som yttermått och skyltytmått anges samt förslag på placering. Vissa av skyltarna kan ändra bredden utifrån textinnehåll, som infartsskyltar och fasadskyltar.

Informationsskylt extra stor med tak

Yttermått: b 4440 h 2650
(med tak h 2875)
Skyltyta: b 4000 h 1260

Skyltplacering: trafikplatser,
parkeringar etc

Informationsskylt stor med tak

Yttermått: b 3040 h 2615
(med tak h 2825)
Skyltyta: b 2635 h 1260

Skyltplacering: trafikplatser,
parkeringar etc

Informationsskylt medelstor

Yttermått: b 2545 h 2610
Skyltyta: b 2140 h 1260

Skyltplacering:
offentlig plats, så som
parker, idrottsplatser,
järnvägsstationen etc

Informationsskylt liten / markör

Yttermått: b 815 h 2610
Skyltyta: b 450 h 1260

Skyltplacering:
sevärdhet

Hänvisningsskylt

Yttermått: b 1165 h 2615
Skyltyta: b 900 h 1260

Skyltplacering:
gångstråk med
många vägval

Hänvisningsskylt stolpe

Yttermått: b 120 h 2500
Skyltyta: b 910 h 150

Skyltplacering: gång-
och eller cykelstråk
samt skoterled

Markör

Yttermått: b 150 h 1500
Skyltyta: b 250 h 250

Skyltplacering:
markerar t ex
kulturminne eller
skidspår

Välkomstskylt

Yttermått: b 2890 h 6250
 Skylyta: b 2225 h 4450

Skytplacering:
 entré tårtort / kommun

Entréskylt fasad på vägg

Yttermått: b 1010 h 610
 Skylyta: b 1050 h 400

Skytplacering: offentlig verksamhet

Entréskylt fasad utstickande

Yttermått: b 1010 h 610
 Skylyta: b 1050 h 400

Skytplacering: offentlig verksamhet

Entréskylt fristående bokstaver

Versalhöjd 330
 Kan justeras beroende på byggnad/yta

Skytplacering: offentlig verksamhet

Hänvisningsskyt / Infartsskyt

Yttermått: b 2285 h 2690
 Skylyta: b 1900 h 650

Skytplacering: större vägkorsning/avfarter

Entréskylt fristående

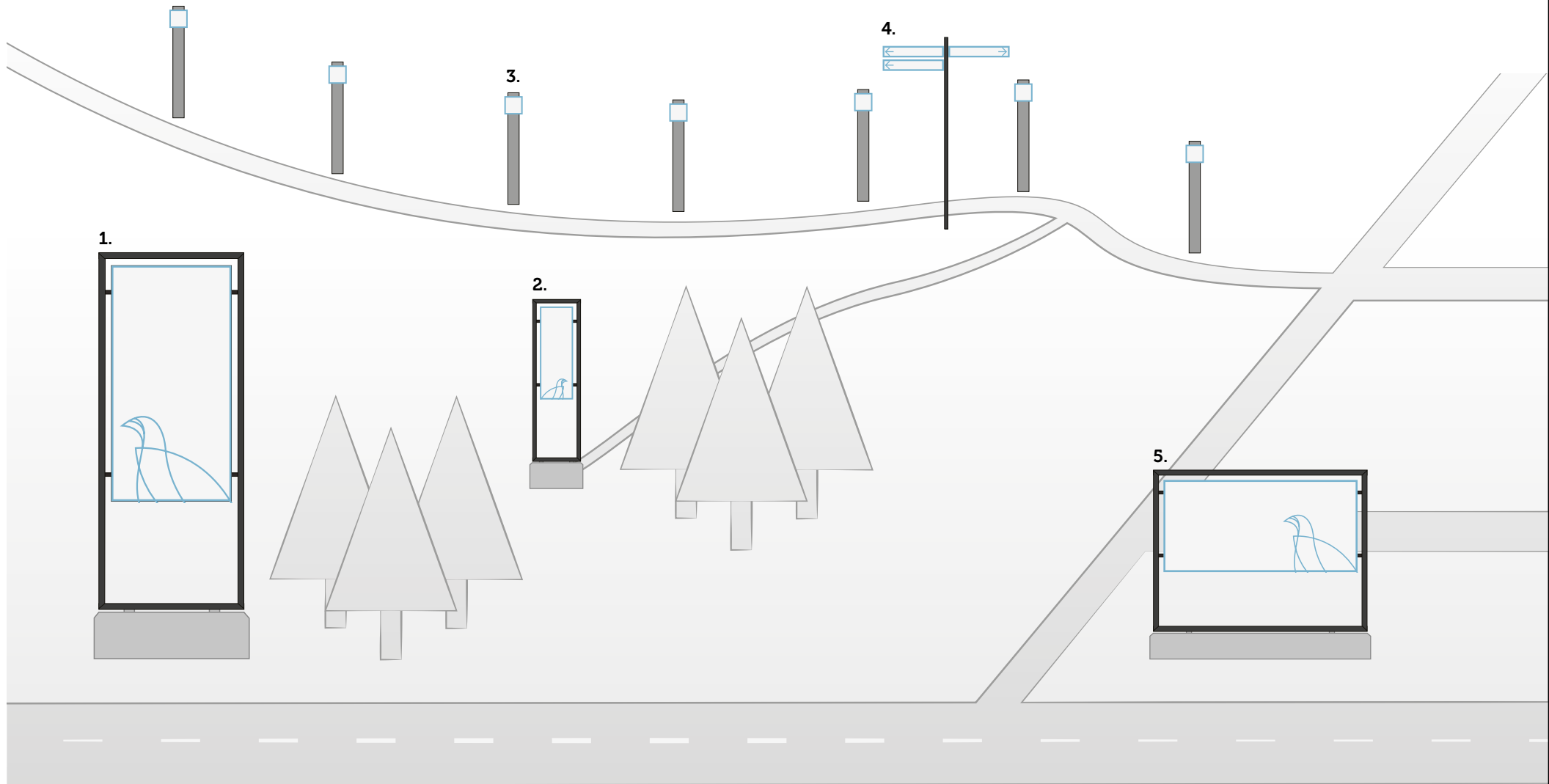
Yttermått: b 2160 h 2110
 Skylyta: b 1900 h 650

Skytplacering: offentlig verksamhet

EXEMPEL PÅ SKYLTPLACERING

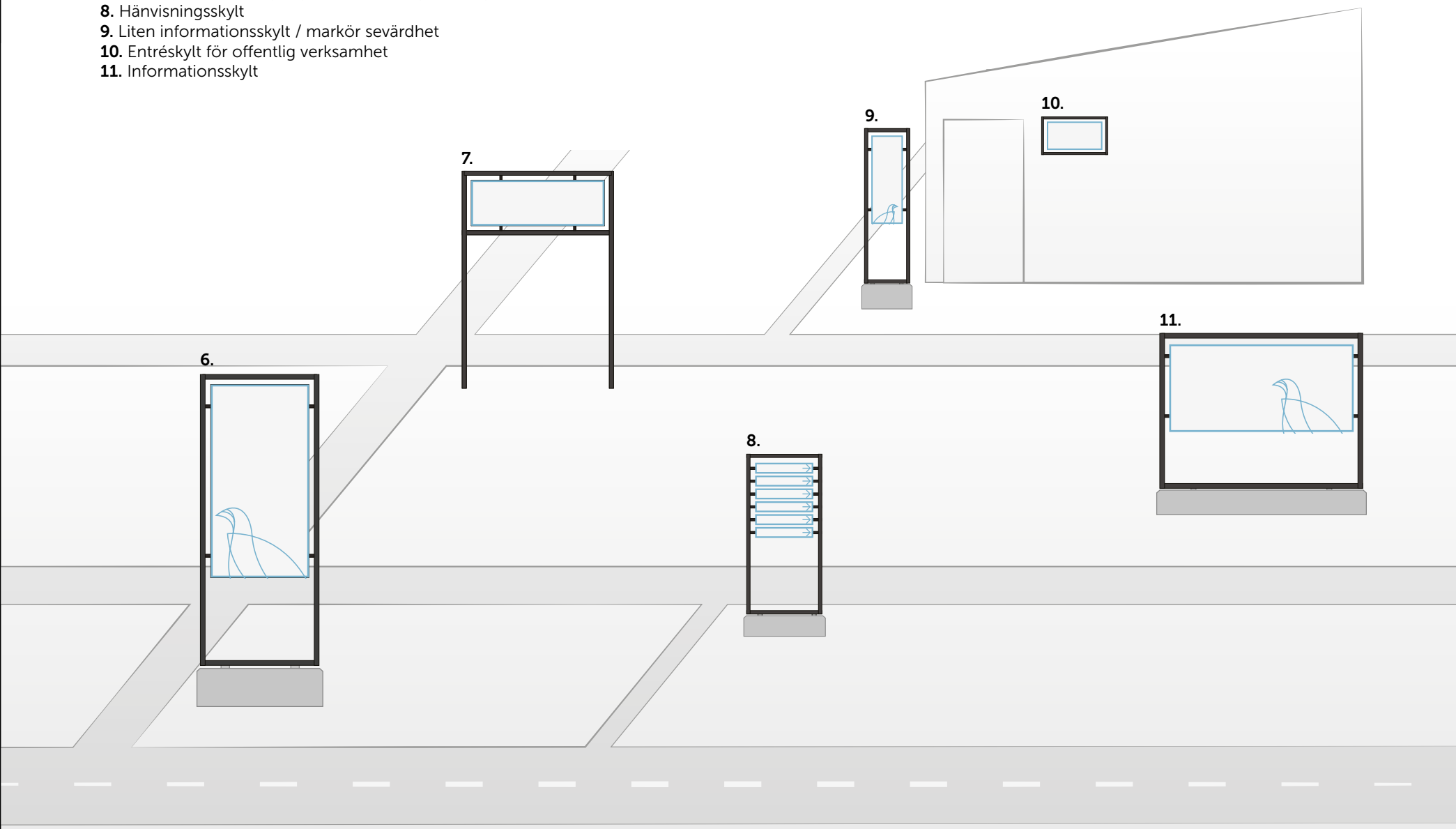
SKYLTLAR I NATUREN

1. Välkomstskylt kommungräns
2. Liten informationsskylt / markör sevärdhet i naturen
3. Markör vandringsled / skidspår / skoterled
4. Hänvisningsskylt
5. Informationsskylt rastplats el. likn

SKYLtar I Stadsmiljö

- 6. Välkomstskylt tätort
- 7. Infartskylt/hänvisningsskylt vid större vägskorsning
- 8. Hänvisningsskylt
- 9. Liten informationsskylt / markör sevärighet
- 10. Entréskylt för offentlig verksamhet
- 11. Informationsskylt

GRAFISKT ELEMENT

Ripan placeras på de flesta skyltar - detta grafiska element bildar en igenkänning i skyltfamiljen och stärker kommunens varumärke. Ripans grafik består alltid av linjer i skyltsystemet och nåbben pekar alltid mot mitten av skylten. Ripan kan placeras på olika ställen på skylten, beroende på format och innehåll på skylten. Om skylten bara har en stor bild kan ripan placeras på bilden, så länge den inte stör bildmotivet.

Om skylten inte har någon bild, kan ripan placeras direkt på bakgrunden som ett dekorativt element. Ripan placeras i det högra nedre hörnet.

Ripan över en bild i stort format.

Ripan får inte placeras på bild, när skylten har fler än en bild.

Ripan som ett dekorativt element på bakgrunden.

Ripan får inte placeras på bild, när den stör dess innehåll.

I alla andra fall (se exempel nedan), placeras ripan i det vänstra nedre hörnet. Vissa skyltarna, så som hänvisningsskyltarna på stolpe eller markörer, har inget vapen på grund av att skyltytan är i mindre skala. Grafiken och färgerna knyter då samman skylten med resten av familjen.

Ripan i det nedersta vänstra hörnet.

Ripan längst ned till vänster.

Skyltar i mindre format utan ripan.

PIKTOGRAM

Många olika nationaliteter besöker kommunen, men engelska är det språk som huvudsakligen används av gästerna. I och med att cirka 100 nationaliteter besöker Kiruna, spelar piktogrammen en viktig roll.

Även här tar vi avstamp i den grafiska manualen. Inspirationen till piktogrammen kommer från estetiken i den grafiska symbolen – ripan med dess smäckra linjer.

Den runda formen som är basen för piktogrammen har vi hämtat från det nya stadshuset som ska byggas, samt från klockans runda urtavla på klocktornet i Kiruna stadshus.

TYPOGRAFI

Läsbarheten underlättas av färgkontrasten mellan skyltens element samt av elementens storlek. Textstorleken varierar beroende på skyltens storlek och beräknat läsavstånd. God läsbarhet vid normalsyn uppnås vanligen när förhållandet stapelhöjd och avstånd är 1:200. Till exempel: Informationsskyltarna med upp till cirka 2 meters läsavstånd har brödtext med stapelhöjd cirka 10 mm och rubriker på cirka 15 mm.

Precis som i Kirunas grafiska manual, använder vi oss av typsnittet Museo. Serifen används för rubriker och sansserifen används i brödtexten.

Rubrik
Museo Serif 700
abcdefghijklmnop
nopqrstuvwxyz
1234567890

Brödtext
Museo Sans 300
abcdefghijklmnop
nopqrstuvwxyz
1234567890

49 mm
195 pt

Välkommen till Kiruna

33 mm
130 pt

Welcome to Kiruna

10 mm
40 pt

Sv Det är mycket som är viktigt men i vår kommun är människorna allra viktigast. Vi är beroende av att människor vill leva, bo och arbeta här. Och självklart också av alla som vill besöka oss. Därför är jämställdhet, hållbarhet och inflytande viktiga faktorer för vår framgång. Men också gästfrihet, god service och ödmjukhet.

Kiruna är vildmark och stad i harmoni. Besöksnäringen tillsammans med högteknologisk industri och ett väl fungerande samhälle gör oss attraktiva. ICEHOTEL är bara ett exempel på en unik attraktion som gör Kiruna intressant långt utanför landets gränser. Europas sista vildmark, Sveriges högsta berg, en extrem fjällvärld, Midnattssol och Polarnatt är också ingredienser som lockar mängder av besökare varje år.

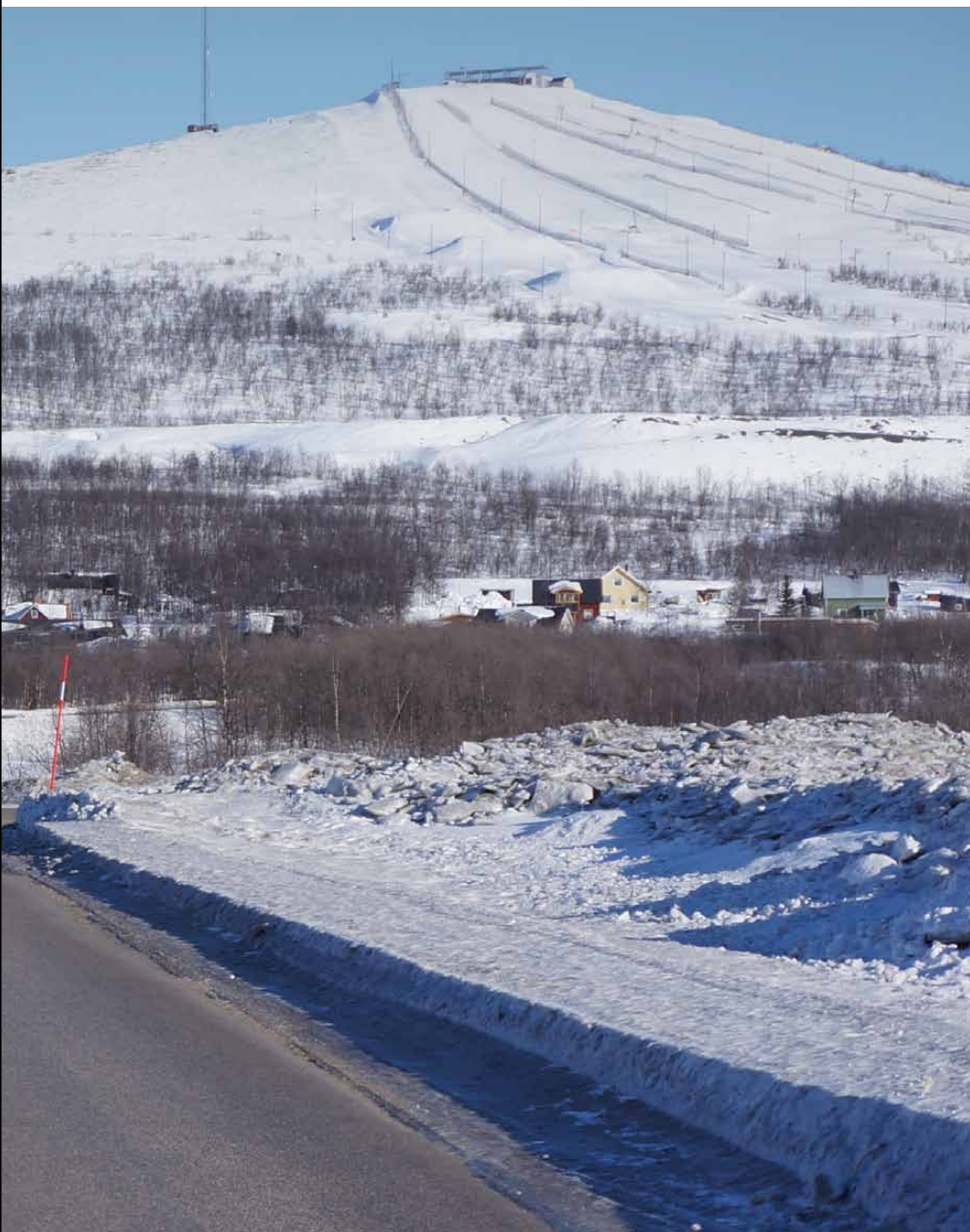
Rennäringen har gamla rötter. Den bär en värdefull kultur framåt och är en viktig del av Kiruna. Viktigt är också samspillet mellan gamla traditioner och moderna trender.

En Many things are important, but in our municipality, people are the most important. We are dependent on people wanting to settle, live and work here. And also, of course, on everyone who wants to visit us. That is why equality, sustainability and influence are important factors for our success. And also hospitality, good service and humility.

EXEMPEL I MILJÖ

Förslag på välkomstskylt till Kiruna tätort/ kommun.

EXEMPEL I MILJÖ

Förslag på välkomstskylt till Kiruna tätort/ kommun, kvällstid. Den vita texten och grafiken reflekterar ljuset från bilarnas strålkastare.

EXEMPEL I MILJÖ

Förslag på markör med piktogram vid en gångstig i naturen.

EXEMPEL I MILJÖ

Förslag på stor informationsskylt vid en gångstig.

EXEMPEL I MILJÖ

EXEMPEL I MILJÖ

Förslag på stor informationsskylt med tak på gångväg i stan. Integrerad belysning i ramen ger bra läsbarhet (fotomontage). Bild: White arkitekter och Ghilardi Hellsten arkitekter.

EXEMPEL I MILJÖ

Förslag på liten informationsskylt i vitt och guld som går i linje med Stadshuset Kristallens färger och material.

EXEMPEL I MILJÖ

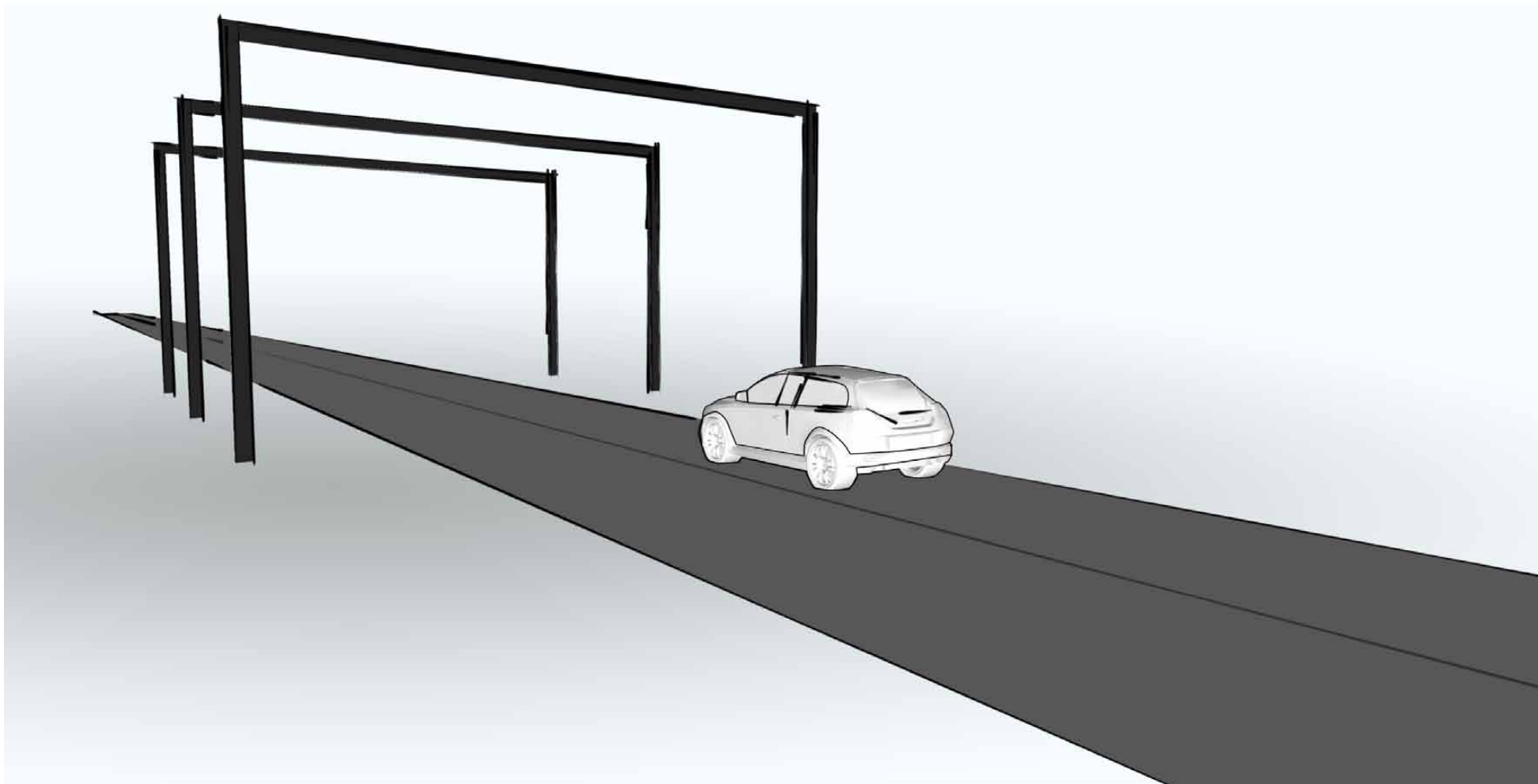

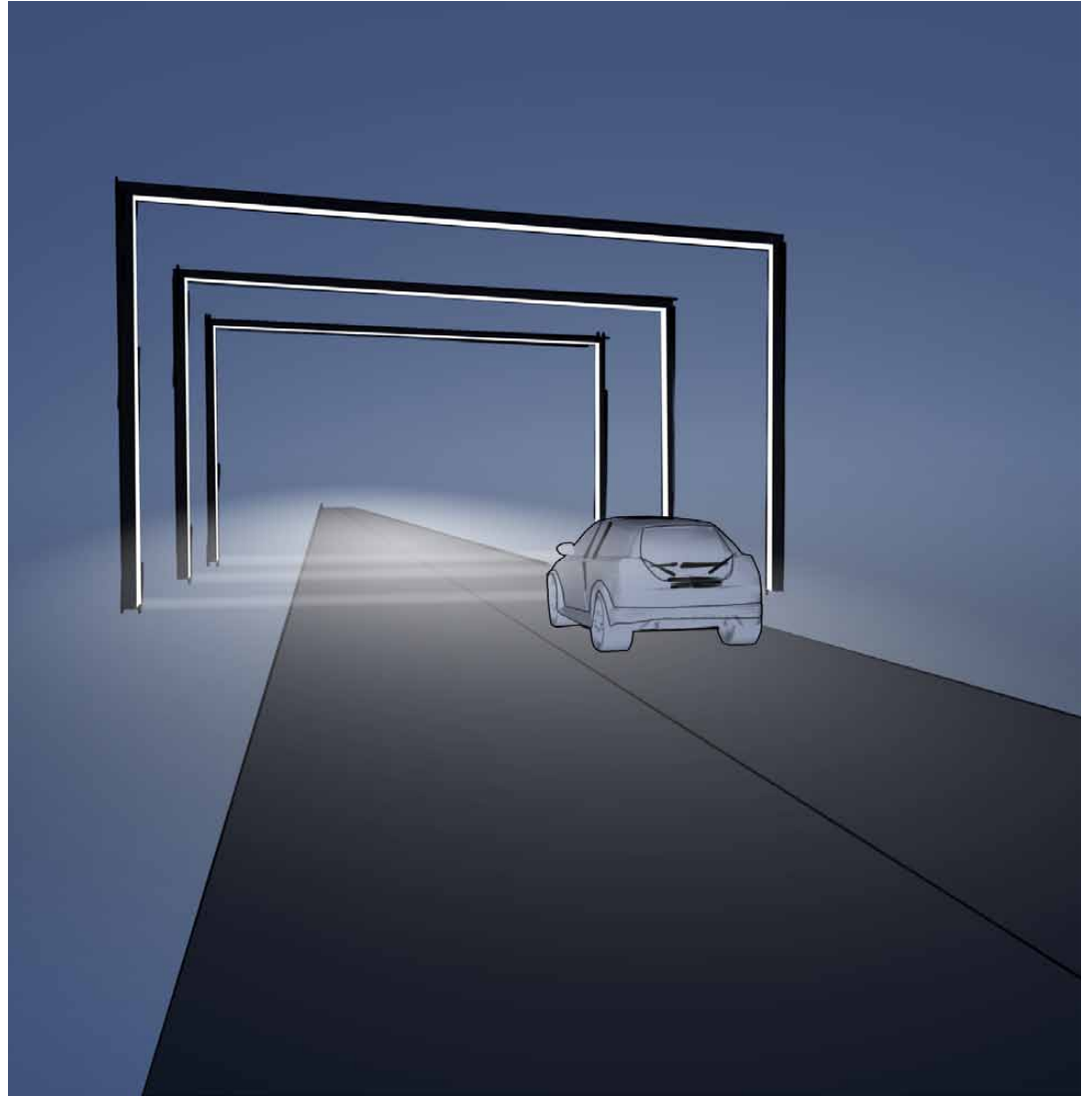
KONCEPTSKISSER

LJUSSKULPTUR LÅNGS VÄGEN

En ram i stålprofiler med integrerat ljus välkomnar besökare till kommunen. Målet är att aktivera vägen till destinationen samt väcka nyfikenhet. I sin enkelhet presenterar den ett uttryck som sedan återkommer i skyltprogrammet.

Upprepning av ramen över vägen kan skapa en spännande tunnel och samtidigt ge en dramatisk effekt.

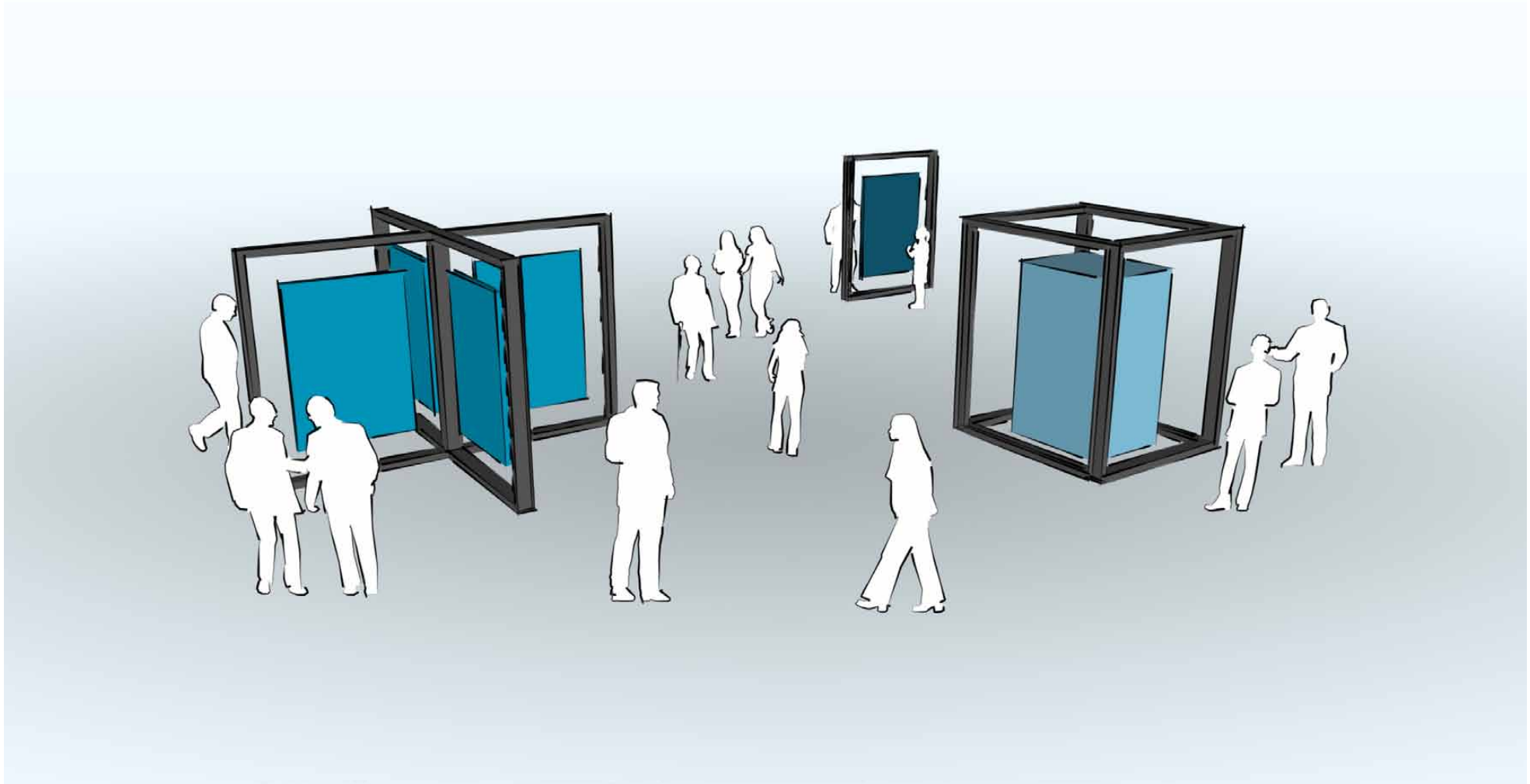

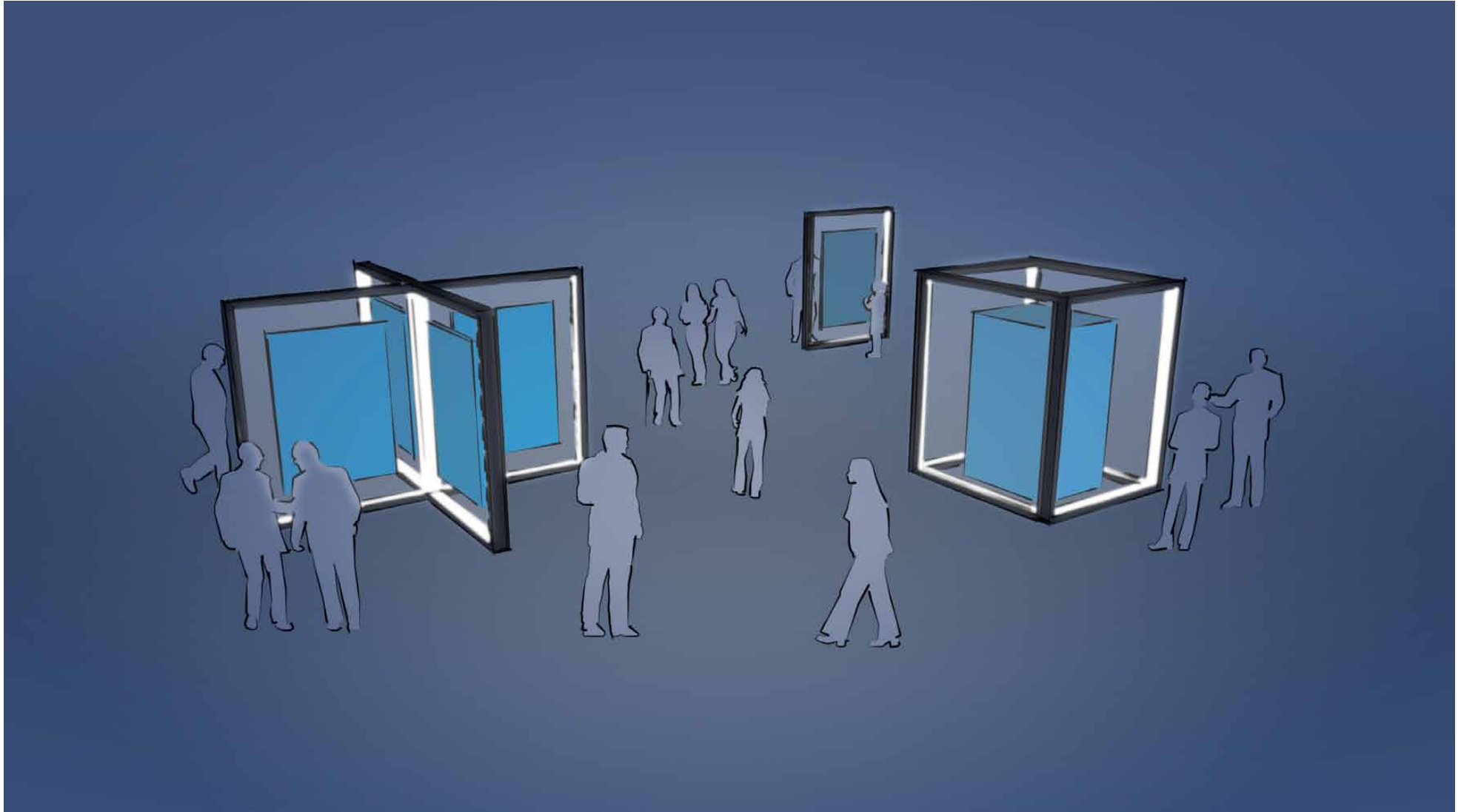

KONCEPTSKISSER

KONSTUTSTÄLLNING

Ramkonceptet kan användas som bas i montrar. De kan användas inomhus och utomhus i till exempel stora offentliga utställningar, konferenser och som tillfälliga displayer för museer, bibliotek och gallerier. Ljus kan användas för att skapa en dramatisk effekt och lysa upp konstverket.

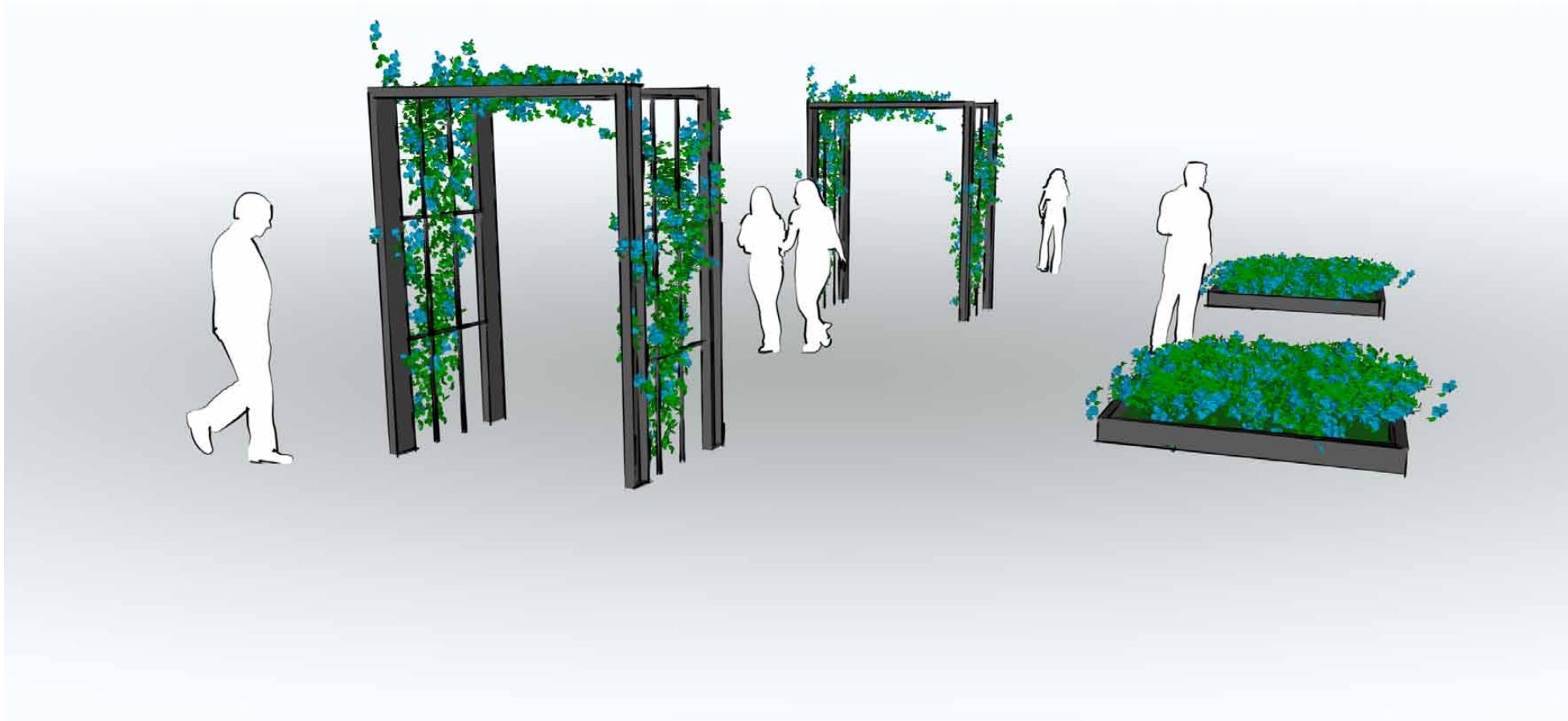

KONCEPTSKISSER

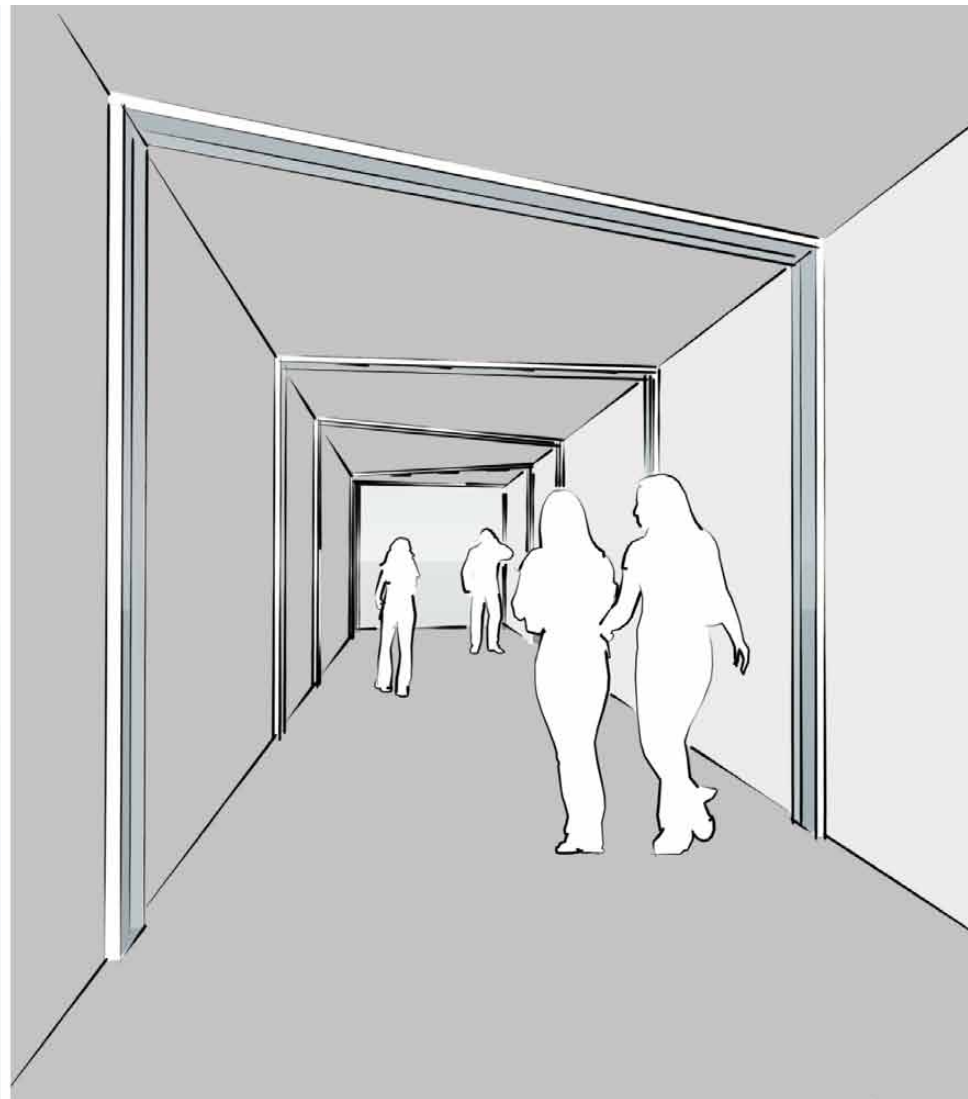
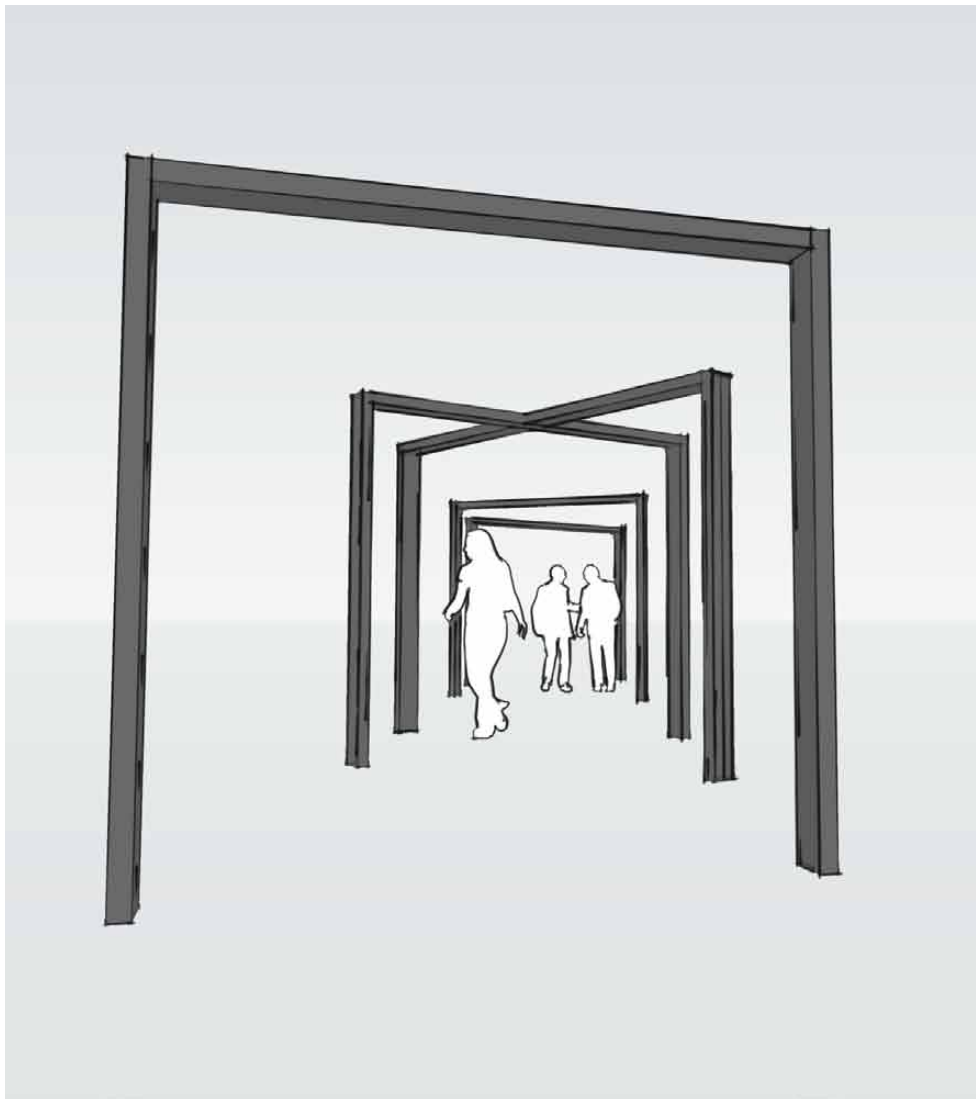
TRÄDGÅRD

Ramarna kan fungera som trädgårdselement och möbler.
De kan användas i parker eller i grönområden.

KORRIDOR

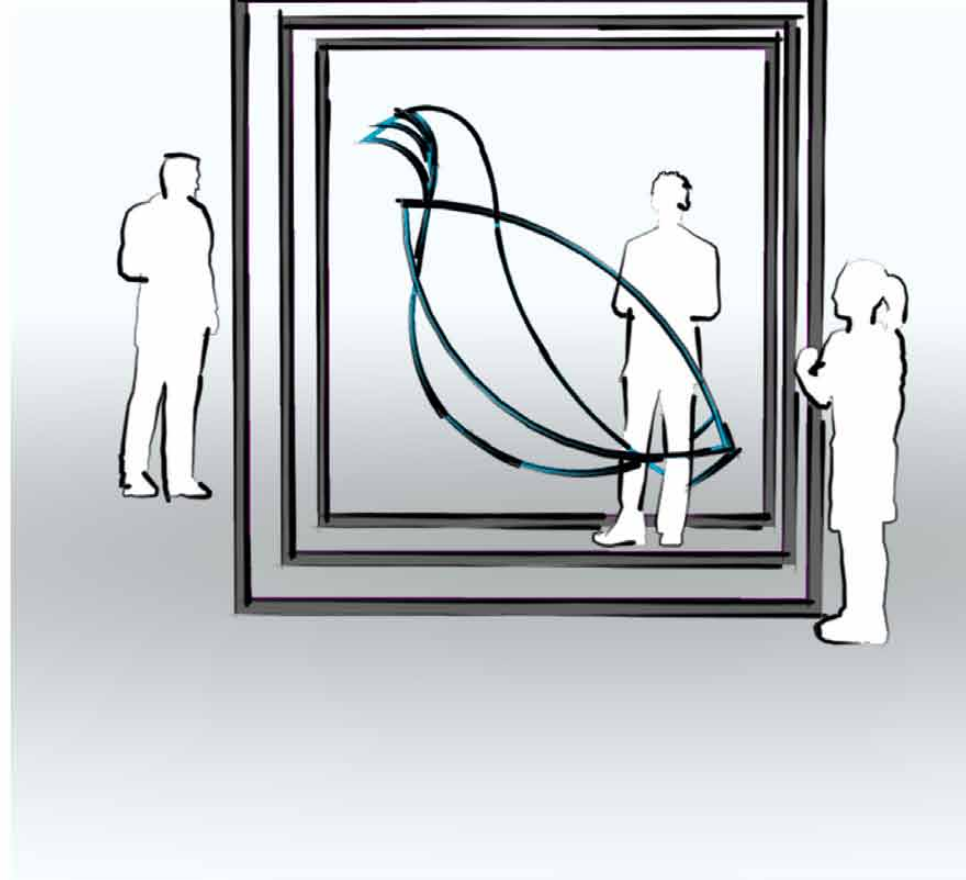
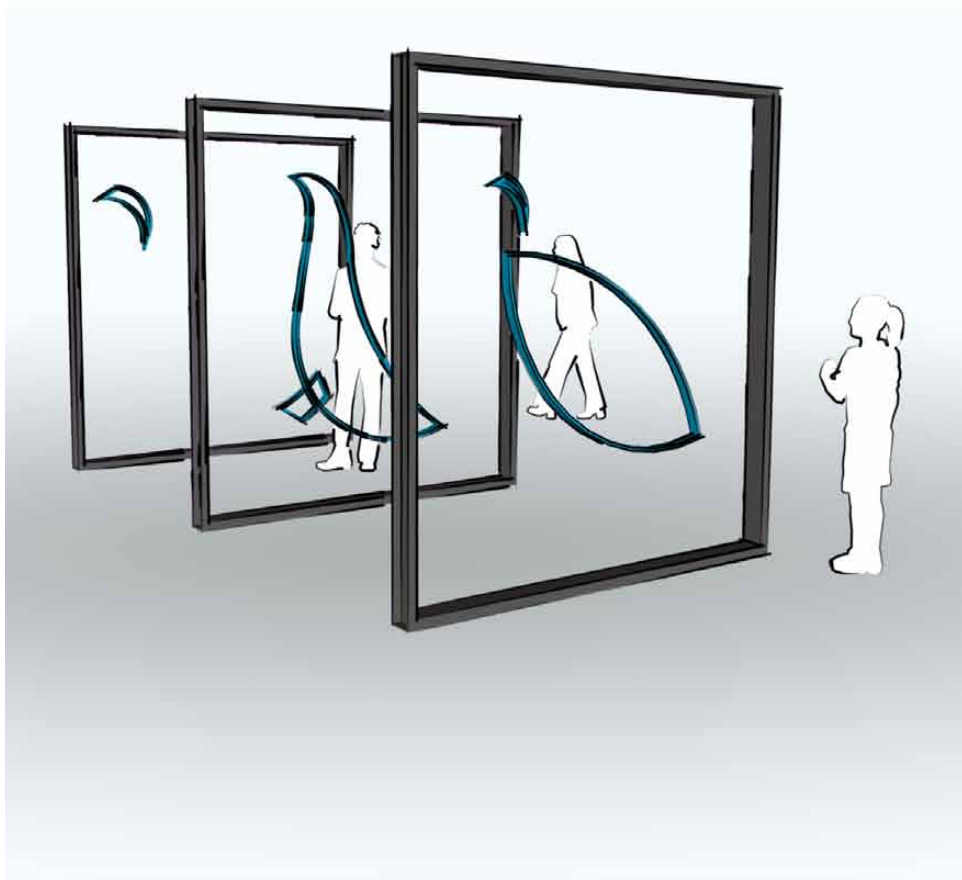
En upprepning av ramarna kan skapa korridorer och unika formationer i olika miljöer. Effekten kan skapas både utomhus och inomhus.

KONCEPTSKISSER

RIPAN

Kirunas officiella grafiska element, ripan, kan bli en interaktiv och överraskande skulptur. För att kunna se fågeln måste betraktaren se den från en exakt synvinkel.

UTSIKTSPLATS

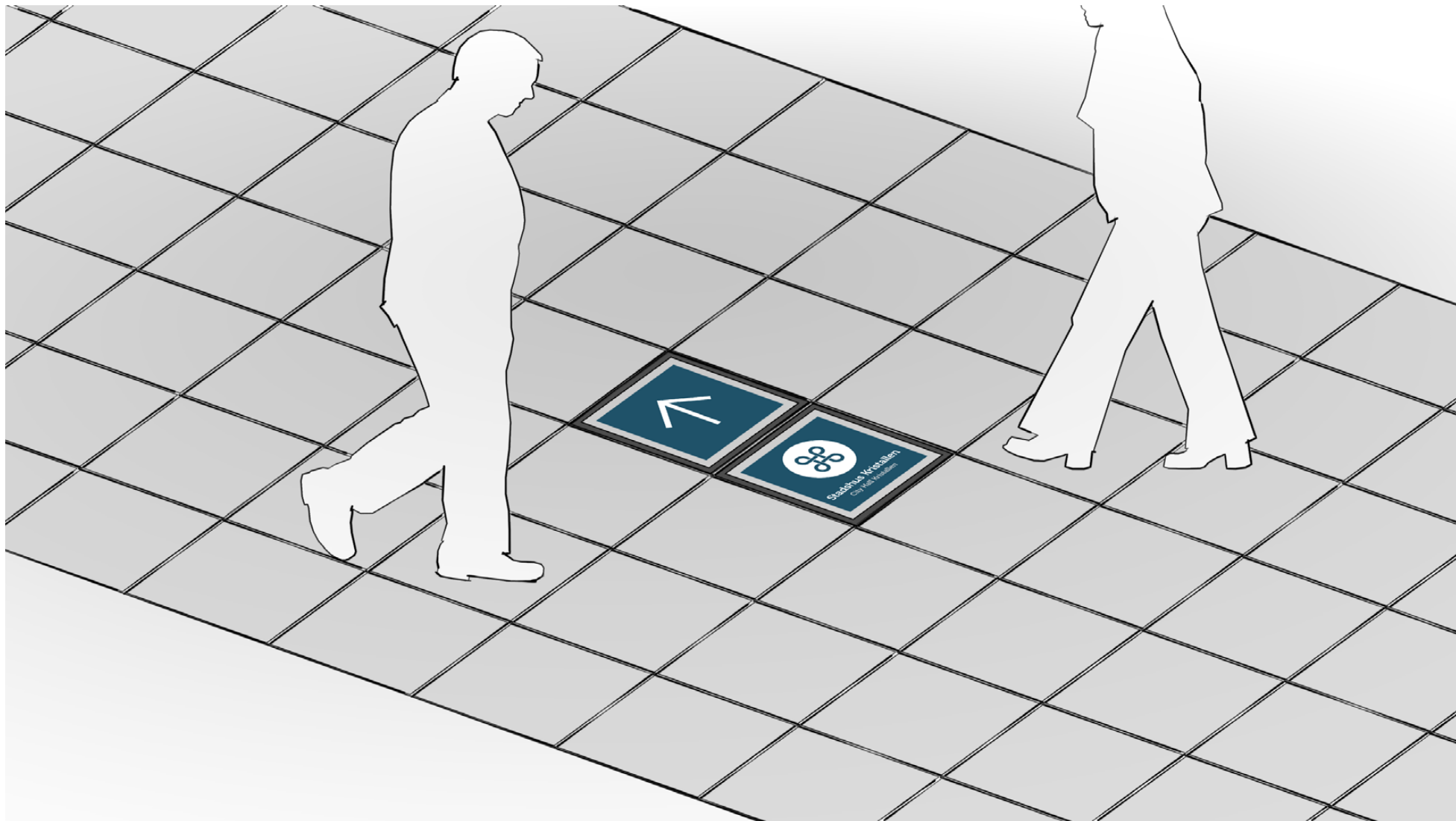
Ramarna kan monteras och skapa strukturer. De kan bilda en utsiktsplats som erbjuder besökare och medborgare en god bild av den omgivande landsbygden eller anmärkningsvärda byggnader .

KONCEPTSKISSER

GATPLATTOR

Ramarna kan behandlas i två dimensioner och bilda plattor på marken.
Plattorna kan användas för att ge information och vägbeskrivning .

MARKÖR FÖR SEVÄRDHET

Markörskylten kan användas i stor skala när den placeras på den sida av vägen.
Den kan användas för att ge information och riktningar

